
RINGEBU FJELLSTYRE
MØTEBOK

Møtested: Rådhuset
Møtedato: 11.12.2023
Arkiv nr.: 313.5
Sak nr.: 33/23
Saksbehandler: Paul Nilsen

SØKNAD OM NYTTING AV BEITE PÅ NORDRE GOPOLLEN

Vedlegg:

Vedlegg 1: Søknad

Vedlegg 2: Kart innsendt 15.11.2023

Vedlegg 3: Høring og høringssvar

Vedlegg 4: Høringssvar fra Ringebu kommune v/ Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor.

Vedlegg 5: Faktagrunnlag om driften til søkerne fra Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor

Vedlegg 6: Referat fra møte 16.11.2023

Vedlegg 7: Beitevedtekter for beitebruk i Ringebu østfjell, Imsdalen og Hirkjølen statsallmenninger

Saksframlegg:

Fjellstyret mottok en søknad om nytting av beite på Nordre Gopollen datert 4.11.2021, se vedlegg 1, som ble lagt frem som orienteringssak (sak 6/22) på fjellstyremøtet den 26.1.2022, hvor representanter fra søkerne var til stede og utdypet søknaden. Høring på søknaden ble kunngjort 8. desember 2022 i papiravisene til GD og Dølen, og på våre hjemmesider og vår Facebook-side med høringsfrist 17.1.2023. Det kom inn fire høringssvar, disse er lagt frem for fjellstyret som orienteringssak på fjellstyremøte 6.2.2023 (sak 4/23), se vedlegg 3.

En av de fire høringssvarene var negative. De tre andre motsatte seg ikke det omsøkte tiltaket, men hadde forslag til vilkår ved en eventuell utvisning av beite.

Søknaden skal behandles etter § 5 i forskrift om seter og tilleggsjord m.m. i statsallmenning («seterforskriften»):

«§ 5. Beiteareal, inngjerding, natthamning og gjetarbu

Jordbrukar med beiterett i statsallmenning kan få utvist areal til inngjerding og natthamning (beiteareal), og ein stad for oppføring av gjetarbu, anten aleine eller saman med andre jordbrukarar. Det er eit vilkår at dei som har beiterett godtgjer behovet for areal til inngjerding eller gjetarbu, ved til dømes å leggje fram driftsplan.

Søknad om å få utvist beiteareal og ein stad for oppføring av gjetarbu skal sendast til fjellstyret. Fjellstyret skal leggje saka fram for kommunen, Statskog SF og eventuelt allmenningsstyret og områdestyret i reinbeiteområde etter reindrifstlova, for fråsegn.

Fjellstyret tek avgjerd om beiteareal og gjetarbu, og fastset dei nærare vilkåra for det utviste, under dette vilkår om oppføring av gjetarbu, kva slags bygningar som kan setjast opp, frist for å ta bua eller beitearealet i bruk m.m. Fjellstyret skriv ut eit dokument til beitebrukaren om utvisinga. Statskog SF skal ha kopi av det endelege vedtaket og dokumentet til beitebrukaren.

Statskog SF tek avgjerd om inngjerding av beiteareal etter tilråding frå fjellstyret. I avgjerda kan Statskog SF setje dei vilkåra som er nødvendige, mellom anna kva slag gjerde søkjaren skal bruke og kor det av omsyn til ferdsel skal vere eit le eller ei grind.

Når beitearealet eller gjetarbua ikkje lenger er i bruk skal fjellstyret fatte vedtak om at inngjerdinga eller gjetarbua skal fjernast, om det ikkje kan utvisast til ein annan som har bruksrett. Elles gjeld føresegnene om fjerning av hus i [§ 8](#) tilsvarande.»

Siden saken skal behandles etter seterforskriftens § 5 måtte saken også på høring til Statskog, kommunen og allmeningsstyret før behandling i fjellstyret. Dette ble gjort i starten av oktober 2023 med tre ukers frist for tilbakemelding. Det kom svar på høringen fra kommunen v/ Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor, se vedlegg 4.

Saksbehandler ba også kommunen om opplysninger om driften til søkerne som kunne dokumentere behov for omsøkt beite, og fikk dette oversendt fra Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor, se vedlegg 5.

Saksbehandler inviterte søkerne til møte om saken den 16.11.2023, hvor Barbro Braastad og Laila Amrud møtte på vegne av søkerne. Leder i fjellstyret var også til stede på møtet. Saksbehandler førte referat fra møtet, som er godkjent av deltakerne, se vedlegg 6.

I forkant av møtet la søkerne frem et revidert kart den 15.11.2023, over det området som søknaden omfatter, se vedlegg 2.

Saksbehandlers merknader:

Seterforskriften § 5 stiller som vilkår for å få utvist areal til beite at behovet for areal må godtgjøres. Ut i fra oversikten som kommunen har sendt over (vedlegg 5) vurderer saksbehandler at dette behovet er tilstrekkelig dokumentert hos alle søkerne, unntatt for Odd Rudrudjordet med driftssenter gnr/bnr 166/2 Rudderudjordet. I følge opplysningene fra kommunen har han ingen husdyr i 2023, og har ikke hatt med dyr i organisert beitebruk de siste 5 årene.

Det som gjør saken spesiell er at det omsøkte arealet tidligere ble benyttet som beite for melkekyr for setrene på Nord-Gopollen. Seterforskriften § 1 sier imidlertid at «*Ved praktiseringa av forskrifta skal det leggjast til grunn ein rasjonell bruk av ressursane i statsallmenningane, slik det er naturleg etter tida og tilhøva.*»

Basert på søknaden og opplysninger som er fremkommer i saken, vurderer saksbehandler det som lite sannsynlig at setring med melkekyr på Goppollen vil tas opp igjen i samme omfang som tidligere. «Tida og tilhøva», og utviklingen av driften i mange storfebesetninger, tilsier heller at beiting med kjøttfe er mer aktuelt fremover enn setring med melkekyr. Sett i lys av dette er det naturlig at søkerne nå ønsker å få utvist det omsøkte beitearealet på Gopollen.

I den offentlige høringen kom det kun et høringssvar som motsatte seg søknaden. Saksbehandler vurderer at dette ene innspillet ikke inneholder tungtveiende grunner som gjør at søknaden må avvises. Andre spørsmål som fjellstyret og andre høringsparter hadde om søknaden, blant annet om den geografiske avgrensningen og hensynet til andre brukere av området (særlig DNT-stien gjennom området) er også tilfredsstillende besvart av søkerne.

På denne bakgrunn anbefaler saksbehandler at søkerne får utvist beitearealet på grunnlag av kartet de sendte inn 15.11.2023 (vedlegg 2), men slik at arealet ligger utenfor Fåvang beitelag sitt beiteområde, slik dette fremgår av NIBIO sine beitelagskart (<https://kilden.nibio.no/>).

Det er kun de søkerne som kan godtgjøre behov for beite som kan få utvist beite, og basert på opplysningene fra kommunen kan dermed ikke Odd Rudrudjordet få utvist beite.

Siden utvisningen blir et felles beiteareal med flere brukere, vurderer saksbehandler det som nødvendig at brukerne organiserer seg i et eget beitelag, for at fjellstyret og andre skal ha kun ett kontaktpunkt å forholde seg til. Dersom nye medlemmer skal tas opp i beitelaget skal fjellstyret varsles om dette.

Søkerne beskriver at dyrene skal holdes innenfor beiteområdet ved hjelp av elektronisk gjeting, som No Fence eller liknende, dette vil erstatte krav og behov for inngjerding.

Saksbehandler forutsetter at søkerne tilpasser antallet beitedyr etter beitegrunnlaget, og eventuelt utfører en beitekartlegging for å få en vurdering av dette.

Søkerne mener det er nødvendig å ha saltplasser innenfor det omsøkte området. Punkt II i beitevedtektene for beitebruk i Ringebru østfjell, Imsdalen og Hirkjølen statsallmenninger (vedlegg 7) sier at salting ikke skal forekomme nærmere vei og stier enn 100 meter. I tillegg er det vedtatt at saltplassene skal legges i høydedrag i tørt terreng og flyttes ved behov. De siste årene har det vært et økende fokus på smittefaren som kan oppstå ved saltplasser, også smitte til hjortevilt. I tillegg kan saltplasser trekke til seg beitedyr fra omkringliggende beiteområder. Av disse grunner skal plasseringen av saltplasser i det utviste beiteområdet gjøres i samråd med fjellstyret.

På bakgrunn av siste avsnitt i seterforskriften § 5, hvor det står at «*Når beitearealet eller gjetarbuia ikkje lenger er i bruk skal fjellstyret fatte vedtak om at inngjerdinga eller gjetarbuia skal fjernast, om det ikkje kan utvisast til ein annan som har bruksrett*», vurderer saksbehandler at utvisningen må falle automatisk tilbake til statsallmenningen når beitearealet har vært ute av bruk i 5 år. Utvisningen må også falle automatisk tilbake til statsallmenningen hvis beitearealet ikke blir tatt i bruk innen 5 år.

Forslag til vedtak:

Med hjemmel i seterforskriften § 5 viser Ringeby fjellstyre ut beiteareal på bakgrunn av kart innsendt av søkerne 15.11.2023, men utenfor Fåvang beitelag sitt beiteområde, slik dette fremgår av NIBIO sine beitelagskart (<https://kilden.nibio.no/>).

Utvisningen gjelder for de gårds- og bruksnummer som står bak søknaden, med unntak av Odd Rudrudjordet med driftssenter gnr/bnr 166/2 Rudderjordet.

Vedtaket er kun gyldig på følgende vilkår:

- Brukerne må organisere seg i et eget beitelag.
- Fjellstyret skal varsles dersom det kommer nye medlemmer inn i beitelaget.
- Det stilles ikke krav om fysisk inngjerding, men beitedyr skal holdes innenfor utvist område gjennom elektronisk gjeting av typen No Fence el. lign.
- Saltsteiner skal utplasseres i samråd med fjellstyret, de skal ikke ligge nærmere vei og stier enn 100 meter, de skal legges til høydedrag i tørt terreng, og skal flyttes ved behov.
- Utvisningen faller automatisk tilbake til statsallmenningen hvis beitearealet ikke blir tatt i bruk innen 5 år.
- Utvisningen faller automatisk tilbake til statsallmenningen når beitearealet har vært ute av bruk i 5 år.

Møtebehandling:

Etter diskusjon samlet fjellstyret seg om et vedtak som avgrenset utvisningen noe mer geografisk, med en presisering om at det ikke skulle være fysisk inngjerding, og la til to vilkår (evaluering etter tre år og at det kan tas inn nye vilkår).

Vedtak:

Med hjemmel i seterforskriften § 5 viser Ringebru fjellstyre ut beiteareal på bakgrunn av kart innsendt av søkerne 15.11.2023, men utenfor Fåvang beitelag sitt beiteområde, slik dette fremgår av NIBIO sine beitelagskart (<https://kilden.nibio.no/>), sør for Tromsa, nord for stiene ut fra Midt-Goppollen, og utenfor seterområdet til Haugtun Øygarden.

Utvisningen gjelder for de gårds- og bruksnummer som står bak søknaden, med unntak av Odd Rudrudjordet med driftssenter gnr/bnr 166/2 Rudderjordet.

Vedtaket er kun gyldig på følgende vilkår:

- Brukerne må organisere seg i et eget beitelag.
- Fjellstyret skal varsles dersom det kommer nye medlemmer inn i beitelaget.
- Det skal ikke være fysisk inngjerding, men beitedyr skal holdes innenfor utvist område gjennom elektronisk gjeting av typen No Fence el. lign.
- Saltsteiner skal utplasseres i samråd med fjellstyret, de skal ikke ligge nærmere vei og stier enn 100 meter, de skal legges til høydedrag i tørt terreng, og skal flyttes ved behov.
- Utvisningen faller automatisk tilbake til statsallmenningen hvis beitearealet ikke blir tatt i bruk innen 5 år.
- Utvisningen faller automatisk tilbake til statsallmenningen når beitearealet har vært ute av bruk i 5 år.
- Utvisningen skal evalueres etter 3 år.
- Ved behov kan det tas inn nye vilkår for bruken av området.

Enstemmig vedtatt.

Fjellstyrets vedtak kan etter § 28 i forvaltningsloven påklages av alle med rettslig klageinteresse i saken innen tre uker. Dersom fjellstyret opprettholder sitt vedtak, skal saken sendes til Landbruksdirektoratet for endelig avgjørelse, via Statskog som skal gi uttale til klagebehandlingen.

Kopi:

Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor
Statskog SF
Allmenningsstyret
Fåvang gjeterlag